

Posudek na diplomovou práci Radky Flašarové: Trendy a komponenty demografického stárnutí v České republice a ve Francii po roce 1950

Problematika demografického stárnutí je dnes považována za klíčový prvek rozvoje společností vyspělých zemí v 21. století. Nejjednodušším pohledem je deskripce změn věkových struktur seniorů a jejich prognóza kohortně komponentní metodou. Existují i sofistikovanější studie, které se snaží postihnout princip těchto změn a tím přispět k jejich hlubšímu poznání a také k formulování kvalitativně lepších možných budoucích strategií.

Předložená diplomová práce *Radky Flašarové: Trendy a komponenty demografického stárnutí v České republice a ve Francii po roce 1950* patří do tohoto druhého okruhu. Autorka analyzuje situaci v České republice, kterou porovnává ve stejném rozsahu s Francií, zemí jejíž demografická situace je dnes považována v Evropě za jednu z nejpříznivějších. Přínosem je také dlouhodobá perspektiva analyzovaného období 1950-2005. Těžiště práce zejména spočívá v aplikaci nových a netradičních metod při analýze trendů demografického stárnutí. Tyto metody autorka nejen používá, ale i kombinuje a tím rozšiřuje možnosti jejich uplatnění. Výsledky diplomové práce tak přinášejí nové a dosud nepublikované pohledy na problematiku stárnutí populace České republiky.

Práce v rozsahu 128 stran včetně příloh je uceleným pohledem na vytyčený problém. V první kapitole autorka správně nejdříve diskutuje problematiku demografického stárnutí a také vymezuje témata dalšího zkoumání, tj. komponenty tohoto procesu (úmrtnost, plodnost, migrace a věkovou strukturu). Ve druhé kapitole je demografický popis těchto komponent a další kapitoly představují jádro práce, analýzu demografického stárnutí pomocí dvou metodických principů a to dekompozici změny podílu seniorů na tři komponenty (úmrtnost, plodnost a výchozí věkovou strukturu) a dále pak použití metody výpočtu referenčního věku. Vlastní analýza se opírá o výpočet modelových prognóz podle definovaných scénářů (kombinace konstantní a reálné plodnosti a úmrtnosti). Novým pohledem jsou kombinované modelové projekce, kde se ve scénářích kombinují demografické situace obou srovnávaných zemí, tj. České republiky a Francie.

Několik drobných kritických poznámek, které však nesnižují kvalitu překládané práce jako celku. Na grafu 1 není specifikováno zda se jedná o muže, ženy nebo obě pohlaví dohromady, na straně 28 je zřejmě myšlen odkaz na graf 3 nikoliv na graf 2, v nadpisu tabulky 4 bych dávala přednost upřesnění ve smyslu vývoj míry kojenecké úmrtnosti místo vývoj kojenecké úmrtnosti, v celé práci se několikrát opakuje označení věkové skupiny -15 let, má být -14 let a stejně tak pětiletý časový interval není 1950-1955 (ten je šestiletý).

Hodnotíme-li práci jako celek je velmi zdařilá. Autorka provedla celou řadu originálních a velmi pracných výpočtů. Výsledky přinášejí nové a hlubší pohledy na problematiku demografického stárnutí České republiky. Autorka dále prokázala, že umí samostatným a fundovaným způsobem nejen řešit zkoumanou problematiku, ale dále její analýzu rozšiřovat. Práce je dokumentována bohatou odbornou literaturou. Po technické stránce je velmi dobře provedena. Bylo by vhodné aby některé její části byly publikovány. Doporučuji proto diplomovou práci *Radky Flašarové: Trendy a komponenty demografického stárnutí v České republice a ve Francii po roce 1950* k obhajobě.

V Praze dne 20.9. 2007

Prof. RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.
Katedra demografie a geodemografie